

تبیین حداقل ویژگی های معلم ثابت در نظام دوری (ثابت بودن معلم در دوره اول آموزش ابتدایی)

محمد حسین اسدی قلعه نی^۱، سید ابوالقاسم سیدان^۲، الهام عامری^۳، کبری اسدی^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، دانشکده شهید رجایی تربت حیدریه، خراسان رضوی، ایران

^۲ مربی روانشناسی، دانشگاه های تربت حیدریه، خراسان رضوی، ایران

^۳ دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، دانشکده شهید هاشمی نژاد مشهد، خراسان رضوی، ایران

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات، دانشگاه آزاد اسلامی تربت حیدریه، خراسان رضوی، ایران

چکیده

مقاله حاضر با هدف شناسایی حداقل ویژگی هایی که معلم ثابت در نظام دوری باید داشته باشد و استفاده از روش مرور کتابخانه ای اجرا و این پژوهش از جهت دوره زمانی مورد بررسی دارای نوآوری است. این پژوهش از نوع توصیفی می باشد لذا ویژگی های معلم ثابت در قالب شش سوال مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج بررسی ها نشان داد که هر معلمی توان و صلاحیت لازم را برای قبول این امر خطیر ندارد بلکه معلمی می تواند سه سال پیاپی دانش آموز را همراهی کند که برخوردار از تفکر خلاق و انتقادی، برخوردار از توان برقراری ارتباط سالم با دانش آموزان، آشنا با مبانی و روش های جدید آموزش و پرورش باشد. همچنین بتواند رابطه عاطفی مطلوبی با وی برقرار سازد و شناخت کامل از او پیدا کند تا بتواند در یادگیری دانش آموز او را یاری دهد. لذا سیاستگذاران باید نهایت دقت را در جذب و استفاده از معلمان متخصص در این نظام به کار برند چرا که در غیر این صورت سه سال از بهترین و تاثیرگذارترین روزهای زندگی کودک از دست خواهد رفت.

واژه های کلیدی: نظام دوری، معلم ثابت، صلاحیت، دوره اول ابتدایی.

۱- مقدمه

"دانایی، توانایی است ولی تنها خردمندی است که آزادی می آورد. امروز، فرهنگ ما سطحی و دانش ما خطرناک است زیرا از لحاظ ماشین، توانگر و از نظر غایات و مقاصد، فقیر هستیم" (ویل دورانت، ۱۹۲۹؛ به نقل از جهانیان، ۱۳۸۹، ص ۶۵). ارتقای کیفیت آموزش هدف متعالی نظام های آموزش است، از یک طرف حساسیت امر آموزش و فرایندهای آموزشی توجه به بهبود کیفیت آموزش و در نهایت بهبود کارایی و اثربخشی سیستم آموزشی کشور را مورد تأکید قرار میدهد و از طرف دیگر، هر جامعه ای برای رسیدن به توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، نیازمند آموزش و پرورش کارآمد است. زمانی یک جامعه از نظر اقتصادی با الگوی مطلوب خود توسعه می یابد که تحولی عمیق و جدی در دانش علمی، فنی و مهارت های خود به وجود آورد و از جمله عوامل بسیار مهم در ایجاد این تحول، حاکم کردن روح علمی بر جامعه و به کارگیری توان جامعه در جهت تقویت سرمایه انسانی و محور قرار دادن نظام آموزشی و تأکید بر کیفیت و سازگاری نظام آموزشی با نیازهای توسعه اقتصادی است (فاطمی امین و فولادیان، ۱۳۸۸). مرحوم دکتر حسین عظیمی به عنوان تئوریسین برجسته توسعه در خصوص نقش آموزش و پرورش در توسعه می گوید: "آموزش مقدمه تغییر و تغییر نیازمند آموزش است، لکن آموزش از پژوهش نشات می گیرد و برتری انسان ها و جوامع مختلف ریشه در تعلیم و تعلم دارد. با تصویری که از آینده می رود اصولاً رقابت در بین الملل به رقابت میان نظام آموزشی تبدیل خواهد شد" (بی نا (۱)، بی تا، ص ۲). از آنجایی که دانش و تکنولوژی با سرعت رشد داشته، آموزش و پرورش این عصر نمی تواند نسبت به این تحولات بی تفاوت بوده و برنامه ریزی و استراتژی مدونی نداشته باشد. تحول در آموزش و پرورش با تکیه بر نوآوری و مشارکت و رقابت و کاربردی کردن آموزش و تامین نیازهای جدید ملی و استفاده از دستاوردهای جهانی استوار می باشد. از آنجایی که یکی از اهداف مهم آموزش و پرورش توجه به معلم و ایجاد فضای مناسب برای آن می باشد، ضروری است تحول از معلمین آغاز شود و معلمین به عنوان سیاست گذاران آموزش و پرورش با شناخت و درک صحیح از مراحل رشد، توانمندی ها و ضعف ها، تفاوت های فردی، نیازها و خواسته های دانش آموزان در رفتار آنان تغییر ایجاد کنند. با توجه به تحولات علمی و آموزشی در جهان امروز تغییرات در آموزش و پرورش به صورت محتوایی لازم و ضروری است (عسکری، ۱۳۹۰). انسان در سالهای اولیه عمر خود مهمترین و موثرترین لحظات را طی می کند و در این زمان است که رشد عقلی او شکل می گیرد. بنابراین تعلیم و تربیت به عنوان تعیین کننده و رکن اساسی سعادت انسانها و منشاء تغییرات و تحولات و دگرگونیهای اجتماعی فرهنگی اقتصادی در بین جوامع مختلف است پس بدون شک باید بدان توجه بیشتری شود. باید توجه داشته باشیم در دوران ابتدایی مهمتر از دانشگاه می باشد چرا که رشد عقلی در این دوران شکل می گیرد تا بتواند در دانشگاه پیشرفت کند. در این دوران است که شخصیت کودک شکل می گیرد و این شکل گیری و رمز موفقیت آن در دست کسی است که با کودک این راه را می پیماید و او کسی نیست جز، معلم. عباسپور تهرانی رییس پیشین کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس معتقد است: چه تفاوتی می کند دانش آموزان ۱۲ سال درس بخوانند یا ۱۰ سال؟ مهم این است که نتیجه این آموزش و آموختن کتابهای سخت درسی چه می شود چون دانش آموزان ما بدون هیچ مهارتی وارد بازار کار می شوند (بی نا، ۱۳۹۳). "یک کارشناس مسائل آموزشی معتقد است که اجرای نظام جدید آموزشی در قالب نظام ۳-۳-۶ به نوعی نشان دهنده عقب گرد سیستم آموزشی به سال های قبل از ۱۳۴۵ است که هیچگونه نوآوری نیز در آن دیده نمی شود" (بی نا (۱)، ۱۳۹۲، ص ۱۰). به بیان مدیر آموزش و پرورش زابل یکی از اهداف مهم در آموزش و پرورش تحکیم روابط عاطفی بین معلم و دانش آموز است و نظام دوری بهترین شیوه برای ایجاد این پیوند عاطفی است. قبل از بحث آموزش، در دوره تربیتی باید یک رابطه عاطفی مناسب بین معلم و دانش آموز ایجاد شود و تا این رابطه عاطفی ایجاد نشود، اصلاً آموزشی انجام نمی شود و نمی تواند اثرگذاری مثبت داشته باشد، نخستین گام، ارتباط عاطفی است که دانش آموز با معلم برقرار می کند و بعد مسائل تربیتی و آموزشی انجام می شود و همچنین اعلام نمود که تعقل، ایمان، عمل، علم و اخلاق به عنوان محور برنامه درسی ملی معرفی شده است (بی نا (۲)، ۱۳۹۲). وی با اشاره به ویژگی های خاص دانش آموزان ابتدایی به ویژه در سه سال نخست این دوره گفت: هدف از اجرای این طرح این است که مدارس برای اداره پایه اول ابتدایی وابسته به یک فرد نباشند یعنی اگر آموزگار پایه اول بنا به هر دلیلی مانند بازنشستگی یا مرخصی در اختیار مدرسه نبود، آن مدرسه در

پایه اول دچار افت تحصیلی نشود (کد خدایی، ۱۳۹۱). صاحب‌نظران هر کدام ایده و نظری را بیان می‌کنند که در مواقعی این تبادل نظرات منجر به تغییر نظام آموزشی می‌شود اما این سوال پیش می‌آید که آیا این نظام جدیدی که صاحب‌نظران به آن رای داده اند می‌تواند مشکلات آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت) را رفع نماید و یا حتی می‌تواند آنها را کاهش دهد؟! لذا با توجه به جدید بودن مبحث فوق الذکر و نبود مقالات و صورت نگرفتن تحقیقاتی در این زمینه اینجانب تصمیم گرفته ام تا با مراجعه به منابع معتبر کتابخانه ای در رابطه با معلم و دانش آموز و همچنین پرسش و جو از اساتید صاحب‌نظر تحقیقی در این زمینه به عمل آورم و به این سوالات که مزایا و معایب نظام معلم ثابت چه بوده؟ دلایل موافقان و مخالفان آن چه بوده و بر آن اساس در صورت اجرای این نظام، معلم ثابت چه شایستگی هایی باید داشته باشد؟

۱-۱- اهمیت و ضرورت مسئله :

از نظر علمی این موضوع به خوبی جا افتاده است که سال‌های اولیه در شکل‌گیری هوش، شخصیت و رفتار اجتماعی سال‌های حساسی هستند و آثار بی‌توجهی اولیه می‌تواند اختلالات فراوانی را به جا بگذارد. تاثیرگذاری معلمان بر آموزش کودکان چنان قوی است که تنها گوناگونی در کیفیت آموزشی معلمان می‌تواند سبب ایجاد تفاوت های عظیم در عملکرد کودکان در بافت های اقتصادی و اجتماعی متفاوت گردد. گلدهاپر (۲۰۰۳) نیز با استناد به تحقیقات فرگوسن و هانوشک و برخی دیگر از صاحب‌نظران، کیفیت تدریس معلم را مهمترین عامل در پیشرفت دانش آموزان می‌داند و توجه به آن را بسیار ضروری می‌داند (ملایی نژاد، ۱۳۹۱). آموزش حرفه ای معلمان به آنها در کمک به دانش آموزان برای کسب مهارت‌های تخصصی و فنی اطمینان بیشتری می‌بخشد. پس باید دقت لازم را به عمل آورد تا بتوان بهترین آموزش را برای دانش آموز تدارک دید چرا که در غیر صورت دانش آموز سه سال شیرین و حساس خود را که با یک معلم می‌گذراند از دست خواهد داد. در این بین نظام آموزش ابتدایی به جهت تاثیرات بسیار عمیقی که بر افراد می‌گذارد همواره از اهمیت بسیاری برخوردار است. گیج استاد برجسته تعلیم و تربیت می‌گوید: "معلم می‌تواند تعلیم و تربیت را فرآیندی توأم با لذت و کامیابی، یا فرآیندی بی‌ثمر کند" (دانش پژوه، ۱۳۸۵، ص ۴۳). احمدی عنوان میکند که نظام جدید آموزشی مطابق با استانداردها اجرا نشده و بیشتر از آنچه که براساس سند تحول بنیادین باشد، تحمیل نظرات سلیقه ای مسئولان آموزش و پرورش است. (بی‌نا، ۱۳۹۲، ص ۱). طرح نظام دوری که سبب به وجود آمدن معلم ثابت شده است باعث شده که معلم سه سال پیاپی را با دانش آموز سپری کند و در این سه سال به طور عمیق با روحیات و شخصیت وی آشنا شده، همچنین باعث می‌شود تا کودک رابطه عاطفی قابل قبولی را با معلم خود برقرار نماید و دچار صدمات عاطفی از این ناحیه نگردد اما سوی دیگر قضیه این است که ممکن است دانش آموز نتواند این ارتباط را برقرار نماید و یا اینکه معلم نتواند وظایف خود را به نحو احسن به انجام رساند یا اینکه اصلا معلم دارای تخصص لازم در این زمینه نباشد و رفتاری از او سر بزند که باعث شود کودک بزرگترین صدمه زندگی خود را تجربه می‌کند و مسئولان و ذی‌صلاحان بزرگترین اشتباه خود را. این معلم است که اهداف آموزش و پرورش، اهداف دوره ابتدایی و مهارت‌های زندگانی را به او آموزش خواهد داد و حتی شایان ذکر می‌باشد که حالات و رفتار معلم نیز بر کودک تاثیر می‌گذارد لذا باید ویژگی‌ها و اخلاقیاتی را که معلم باید داشته باشد تا دانش آموز بتواند حداکثر استفاده را از این دوره ببرد و متحمل ضرر نگردد دانست.

۱-۲- هدف کلی :

در این تحقیق بر آنیم تا ویژگی های نظام جدیدی که در راه است و نیز حداقل ویژگی های معلم ثابت را بشناسیم تا بتوانیم با چشمان و دیدی باز نسبت به معلم در این نظام، تعلیم و تربیت کودکان را آغاز کنیم و همچنین در پی پاسخ به یک سوال کلی و هفت سوال ویژه می‌باشد.

۱-۳- اهداف جزئی:

- از چالش های این طرح انتخاب معلمی است که دارای کاملترین ویژگی ها باشد به بیان ساده تر معلمی مطلوب باشد لذا باید معلم مطلوب را شناخت ؟
- یکی از مزایای معلم ثابت برقراری ارتباط عاطفی با دانش آموز می باشد لذا باید فهمید که این ارتباط باید به چه صورت باشد .
- در نظام دوری معلم سه سال با دانش آموز می باشد لذا باید بتواند انگیزه لازم را در وی برای یادگیری ایجاد نماید اما باید ابتدا طرق ایجاد انگیزه را دانست.
- دیگر چالش های طرح معلم ثابت دارا بودن صلاحیت های حرفه ای توسط معلم می باشد که باید این صلاحیت ها توسط مسئولین بابرگزاری کلاس های ضمن خدمت کسب شود لذا باید آن صلاحیت ها را شناخت.
- یکی از مزایای این طرح شناخت بهتر معلم از دانش آموز می باشد اما باید دانست که این شناخت به چه صورت باید باشد .

۱-۴- سوال کلی :

حداقل ویژگی های معلم ثابت در نظام دوری چیست ؟

۱-۵- سوالات ویژه:

۱. معلم مطلوب به چه کسی می گویند و دارای چه ویژگی هایی می باشد ؟
۲. رابطه عاطفی معلم و دانش آموز به چه صورت باید باشد ؟
۳. معلم چگونه می تواند انگیزه لازم را ایجاد کند و اگر نتواند چه اتفاقی می افتد ؟
۴. آیا هر معلمی صلاحیت لازم را برای معلمی در این نظام را داراست ؟
۵. معلم چگونه می تواند نسبت به دانش آموزانش شناخت کافی پیدا کند و اگر این شناخت نباشد چه روی می دهد ؟

۲- ادبیات تحقیق

در ارتباط با آموزش و پرورش تحقیقات و پژوهش های بسیاری انجام گرفته است به طور مثال همتی، گودرزی، حاجیانی (۱۳۹۴) در نتیجه ای که از پژوهش خود بدان دست یافته اند آورده اند که : آموزش دهندگان برنامه های آموزشی یکپارچه می خواهند، که از نظام سنتی آموزش و پرورش و از رشته گرایی برای شغل فراتر رفته و رویکردی وسیع تر و میان رشته ای در پیش گیرند. برنامه آموزشی آینده محور، بجای آموختن واقعیات، بر فرایند یادگیری یعنی چگونه یاد بگیریم تأکید می کند و توسعه مهارت ها و تلقی های متغییر درباره آینده را مهم تر از کسب دانش مطلق می داند.

زیبا کلام مفرد ، محمدی (۱۳۹۳) نیز تحقیقی در حوزه آموزش و پرورش انجام داده اند که نتیجه آن بدین شرح می باشد: اگر تربیت معلم بتواند به پرورش معلمان منتقد، دارای سواد سیاسی و فرهنگی، حساس نسبت به عدالت اجتماعی، دارای صلاحیت های شهروندی مناسب و آگاه و روشنفکر در زمینه ی ایدئولوژی های برنامه ی درسی منجر شود، این چنین معلمی امید به تحولات و بهبود مداوم در تعلیم و تربیت کشور را به ارمغان خواهد آورد. این چنین معلمی در مسیر تحقق پرورش دانش آموزان به عنوان شهروندان اجتماعی گام خواهد برداشت و هیچگاه خود را از دغدغه ی بهبود شرایط اجتماعی فارغ نخواهد دید .

صداقت ، رحمانی، محمدی (۱۳۹۲) در پژوهش خود نشان دادند که ارتباط بین نیاز به شناخت معلم و دانش آموز با هیچ یک از مؤلفه های فرهنگ تفکر در کلاس معنادار نیست. یک تبیین برای این یافته غیرمنعطف بودن برنامه درسی و محدودیتهای جدی برای معلم جهت به وجود آوردن فرهنگ تفکر مطلوب و متناسب با گرایشهای فکری خود، در کلاس درس است

غلامی و چاری (۱۳۹۰) بدین نتیجه دست یافتند: متغیر خودکارآمدی در رابطه‌ی بین انتظارات معلم و شادمانی نیز نقش واسطه‌ای ایفا میکند. باندورا (۱۹۹۷) مطرح میکند که برای ایجاد و تغییر نظام باورهای خودکارآمدی چهار منبع شامل تجربه‌های موفق، تجربه‌های جانشینی، ترغیب‌های کلامی یا اجتماعی و حالات عاطفی و فیزیولوژیک قابل بررسی هستند. بنابراین، انتظارات معلم از طریق منابع چهارگانه خودکارآمدی را و با واسطه‌گری این متغیر، عواطف شاگردان را تحت تاثیر قرار میدهد.

حیدری، پاکسرشت، صفایی مقدم (۱۳۸۴) در نتیجه‌گیری خود آورده‌اند که: نگاهی به سیر تحولات گوناگون در سده گذشته این واقعیت را آشکار ساخت که «آینده دیگر تکرار گذشته نیست» امروزه با تفکرات و روشهای سنتی نمی‌توان به پیش‌بینی تغییرات آینده پرداخت. سرعت گرفتن پیشرفت انسان در عرصه‌های علمی، فنی و اجتماعی از یک سو و عزم و تلاش او برای مقابله با ناملایمات از سوی دیگر موجب شده که پیش‌بینی تحولات آتی به امری ضروری اما بسیار پیچیده و تخصصی بدل گردد. بدون شک "نظام آموزش و پرورش" به سبب گستردگی حیطه عمل و نقش بارز در هدایت جامعه، در خط مقدم این جبهه قرار دارد.

۳- روش تحقیق

در بررسی و تبیین این موضوع فعالیت‌ها به صورت سندکاوی و به شیوه‌سندی - تحلیلی انجام شده می‌شود. شیوه گردآوری اطلاعات پژوهش به صورت کتابخانه‌ای است. نکات لازم استخراج و طبقه‌بندی شده و سپس تحلیل مفاهیم و تبیین آرا و نظرات با ارائه نکات لازم به عمل می‌آید. برای تنظیم چارچوب مفهومی پژوهش از منابع کتابخانه‌ای، اسناد، نشریات و مقالات معتبر در حوزه‌ی تعلیم و تربیت استفاده شده است.

۴- یافته‌های تحقیق

۴-۱- سوال اول

معلم مطلوب به چه کسی می‌گویند و دارای چه ویژگی‌هایی می‌باشد؟
 موافقان نظام دوری بر این عقیده‌اند که با اجرایی شدن این نظام معلمان فرصت اضافه نمودن تخصص خود را به دست می‌آورند و همچنین دانش آموزان استفاده بهینه را از یک معلم توانمند و با تجربه کسب می‌نمایند. اما مخالفان نظام دوری این احتمال را در نظر می‌گیرند که ممکن است معلمین انتخاب شده دارای تجربه و تخصص کافی در این سه دوره نباشند و دانش آموزان دچار چالش بزرگی در تحصیل خود گردند. همچنین ناکارآمد بودن بعضی از معلمان ضرر دانش آموز در سه سال متوالی را در پی خواهد داشت (حجتی، ۱۳۹۱). "معلم باید نسبت به معنا و مفهوم واژه‌ها حساسیت نشان دهد. تظاهر قویترین عامل شکست معلم می‌باشد. معلم همچون والدین باید دارای کفایت و کاردانی زیادی در ارتباط باشد" (گینات، ۱۳۷۱، ص ۱۲۰). بهترین معلم کسی است که دارای قابلیت خلق روش‌های تازه است... و بهترین روش، روش خاصی نیست، بلکه هنری است متکی به عمل هنرمندانه. هر معلمی باید تلاش کند که در خویشتن، قابلیت کشف روش‌های جدید را بیرواند (بی‌نا، ۱۳۸۵). معلم اثربخش باید در کلاس محیطی به وجود آورد تا دانش آموزان احساس امنیت و آرامش کنند. به عقیده «پرل» (۱۹۷۲) معلمی که در ایفای نقش خود به عنوان رهبر موفق عمل می‌کند دارای ویژگی‌هایی چون: (تنوع و گوناگونی را ترغیب می‌کند، در بحث و گفتگو پراورزی است، برای مصالحه و توافق شرافتمندانه آماده است، تعارض‌هایی را که غیرقابل مصالحه است تشخیص می‌دهد، قادر است قوانین و مقررات آموزش‌ها را با توجه به آثار و نتایج آنها مورد توجه قرار دهد) (محمودی، ۱۳۸۷). "معلم موفق، کسی است که به وظایف خود به شرح زیر آگاهی دارد و به آنها عمل میکند: به شناخت و دانشهای الزم، مانند روانشناسی، تعلیم و تربیت، روشهای تدریس، روشهای اصلاح رفتار و نظایر آن مجهز باشد (توانایی، در دانایی است)، الگویی شایسته است، به کارش علاقه مند است و عاشق معلمی است" (به پژوه، ۱۳۹۴، ص ۱۱).

"استانداردهای معلم اثر بخش در بخش «ایالت آیداهو» استانداردهای کلیدی معلم در آیداهو همه زمینه های اعطای گواهی نامه به معلم را در بر میگیرند. این استانداردها ده اصل کلی هستند که همه معلمان باید آنها را بدانند و بدون در نظر گرفتن محتوای درسی خاص قادر به انجام آنها باشند، دانش مربوط به محتوای درس، دانش مربوط به بهبود و یادگیری دانش آموز، تطبیق دادن آموزش با نیازهای یکایک فراگیران، استفاده از راهبردهای چندگانه آموزشی، مهارت های اداره کلاس و ایجاد انگیزه در دانش آموزان، مهارت های ارتباطی، مهارت در برنامه ریزی آموزشی، ارزیابی یادگیری دانش آموز، مسئولیت پذیری و تعهد حرفه ای، فعالیت های گروهی" (محمودی، ۱۳۸۷، ص ۸۸).

۴-۲- سوال دوم :

رابطه عاطفی معلم و دانش آموز به چه صورت باید باشد ؟

موافقان بر این باورند که با توجه به شرایط سنی و وابستگی عاطفی دانش آموزان به معلمان اجرایی شدن این نظام تأثیر خوبی در فرآیند یادگیری دانش آموزان خواهد داشت و دانش آموزان با توجه به آشنایی قبلی با معلمان با اطمینان خاطر و علاقه مندی بیشتر در مدرسه حضور می یابند و در امر یادگیری آنها تأثیر مطلوب دارد. در صورتی که مخالفان ادله ای چون افت تحصیلی، افسردگی، تحمل اجباری معلم و دانش آموز در سه سال پی در پی در صورت عدم برقراری رابطه عاطفی بین آنان بر می شمارند. پرورش عواطف کودکان، متناسب با ویژگی های سنی آنها از رسالت های مهم نظام رسمی نظام آموزش و پرورش قلمداد می شود (بروغنی، ۱۳۹۰). "روانشناسان معتقدند که مدارس باید احساس، عواطف، عشق و محبت دانش آموزان را مورد توجه قرار دهند و آنها را به عنوان امر نا مربوط به آموزش و پرورش از نظر دور سازند" (پارسا، ۱۳۷۵، ص ۲۲۶). ارتباط دانش آموز و معلم نیز باید بسیار مورد تأکید قرار گیرد. به نحوی که شیوه تعامل آنها با یکدیگر مهمترین عنصر در یاددهی و شخصیت بخشی به دانش آموز محسوب می شود، اگر این تعامل عاطفی، علمی، صمیمی و محکم باشد، اعتماد دانش آموز جلب می شود و به تبع آن کیفیت تحصیلی ارتقا می یابد. بنابراین نیروی انسانی در کیفیت بخشی به آموزش حرف اول را می زند (روزنامه کارگزاران، ۱۳۸۷). گنج معتقد است که هیچ فرد دیگری جز معلم نمیتواند تأثیر بیشتری بر آنچه در مدارس میگذرد، داشته باشد. معلم می تواند تعلیم و تربیت را به فرایندی توأم با لذت و کامیابی، یا فرایندی بی ثمر تبدیل کند. روابط معلم و دانش آموز به طور گسترده ای بر انگیزه های دانش آموز (بریچ و لد ۱۹۹۶؛ دیویس ۲۰۰۳؛ ایسنبرگر و زمیلاس ۲۰۰۶؛ نودینگز؛ ۱۹۹۲) موثر است. روابط موثر معلم و دانش آموز، درگیری دانش آموز در فرایند تعلیم و تربیت را موجب می شود که این امر به نوبه ی خود در دانش آموزان ایجاد علاقه نموده و همچنین این علاقه را حفظ میکند. دانش آموزانی که احساس می کنند معلمان شان در مدرسه آن ها را حمایت می کنند، دارای عزت نفس بالاتری بوده و علاقه مندند که معلمان خود را راضی کنند. به علاوه انگیزش یادگیری بیشتری دارند. روابط گرم و اعتماد بخش بین معلم - دانش آموز کلید اساسی در محیط های کلاسی که دانش آموزان در آن احساس راحتی می نمایند، یافته ی دینر (۲۰۰۰) و هاشر (۲۰۰۳) نیز با یافته های این تحقیق همسو هستند. این دو محقق بیان می کنند که توجه به دانش آموزان، احساس پذیرش اجتماعی را در آن ها به وجود می آورد و جو اجتماعی مثبت در کلاس را بر می انگیزد و در نتیجه عواطف مثبت را در کلاس به بار می آورد (غلامی و چاری، ۱۳۹۰). با توجه به شرایط سنی و وابستگی عاطفی دانش آموزان به معلمان، اجرای طرح معلم ثابت تأثیر خوبی در فرآیند یادگیری دانش آموزان خواهد داشت. دانش آموزان با توجه به آشنایی قبلی با معلمان با اطمینان خاطر و علاقه مندی بیشتر در مدرسه حضور می یابند که در امر یادگیری آنها تأثیر مطلوب دارد (حجتی، ۱۳۹۱). دانش آموزان دوره ابتدایی وابستگی های عاطفی شدیدی به معلمان خود دارند که این وابستگی به ویژه در سال اول و دوم بیشتر به چشم می خورد، به گونه ای که دانش آموز ابتدایی هنگام تغییر پایه از اول به دوم برای سازگار شدن با معلم جدید مشکل دارد (فروزان، ۱۳۸۸).

۴-۳- سوال سوم

معلم چگونه می تواند انگیزه لازم را ایجاد کند و اگر نتواند چه اتفاقی می افتد ؟

از دیدگاه موافقان در نظام دوری انگیزش تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر گذار است و می توان اینگونه استدلال نمود که در صورت تامین امکانات و پیش زمینه های لازم، نظام دوری می تواند در پیشرفت سیستم آموزشی کشور موثر واقع شده و شاهد پیشرفت تحصیلی دانش آموزان باشیم (شیخ بگلو و کرد، ۱۳۹۴). اما از دیدگاه مخالفان ممکن معلمی بی انگیزه عهده دار آموزش و پرورش دانش آموزان شود که در این صورت این بی انگیزگی را به دانش آموزان منتقل خواهد کرد. انگیزش هم هدف است، هم وسیله. به عنوان هدف، از دانش آموزان می خواهیم نسبت به موضوع های گوناگون علمی و اجتماعی علاقه کسب کنند. به عنوان وسیله، انگیزش مانند آمادگی ذهنی یا رفتار ورودی، پیش نیاز یادگیری به حساب می آید و تأثیر آن بر یادگیری، یکی از امور بدیهی است. یادگیری معلول انگیزه های متفاوت است. یکی از این انگیزه ها که نقش مهمی در جریان یادگیری دارد، میل و رغبت شاگردان به آموختن است. برای این که شاگردان در هنگام یادگیری فعال باشند، باید به موضوعی که می خواهند فرا بگیرند، علاقه مند باشند. برای ایجاد رغبت، لازم است مطالب و مفاهیم درسی بر اساس نیاز شاگردان تنظیم شود و هدف ها برای دانش آموزان ارزشمند و قابل وصول باشد (فروزان، ۱۳۸۸). روشهای ایجاد انگیزه و رغبت دانش آموزان به درس، کلاس و مدرسه توسط معلم به دو نوع درونی و بیرونی قابل تقسیم است. از انگیزه بیرونی میتوان به تقویت کننده هایی چون پول، تائید، محبت، احترام، نمره، واز تقویت کننده های درونی میتوان به رضایت خاطر و احساس خوب از یادگیری اشاره کرد. آنچه که بیشتر موجب رفتار خودجوش میشود، انگیزه درونی است. هدف عمده فعالیت های پرورشی معلم یا مربی این است که دانش آموز به تدریج از انگیزه های بیرونی به سمت انگیزه های درونی هدایت شود. چندروش برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان: بیان دقیق انتظارات در آغاز درس، با توجه به هدفهای آموزشی، استفاده از تشویق های کلامی در شرایط لازم، بهره گیری از آزمون و نمره، استفاده از خاصیت برانگیختگی مطالب، ارائه مطالب آموزشی از ساده به دشوار، بهره بردن از روش های متنوع آموزشی، کاستن از پیامد های منفی مشارکت یادگیرندگان در هنگام انجام فعالیت یادگیری، دادن تکلیف هایی که نه خیلی ساده اند و نه خیلی دشوار (سیف، ۱۳۹۱). علیخانی (۱۳۸۳) نشانه های بی انگیزگی در دانش آموزان را این چنین بر می شمرد: ناتمام گذاشتن کارها- خودداری از انجام تکالیف - عدم تلاش برای حل مشکل خود - مشکل در تصمیم گیری - انتظار کمک از دیگران - بی توجهی و بی دقتی - تمایل نداشتن به فعالیتهای بدنی - آوردن بهانه های متعدد برای انجام ندادن کارها - داوطلب نشدن برای انجام کارها و... (صیاد شیرازی، ۱۳۸۸).

۴-۴- سوال چهارم

آیا هر معلمی صلاحیت لازم را برای معلمی در این نظام را داراست؟
 موافقان بر این عقیده اند که در این نظام معلم فرصت اضافه نمودن تخصص خود را بدست می آورند و دانش آموزان می توانند استفاده بهینه را از یک معلم توانمند و با تجربه کسب نمایند. مخالفان نیز ادله ای چون محصور شدن دانش آموزان در کسب آداب، رفتار و اخلاق خاص، انتقال یک سری تجربیات تکراری معلم در سه سال پی در پی، نا کارآمد بودن بعضی از معلمان و... را برمی شمارند. صلاحیت معلمی، مجموعه شناخت ها، گرایش ها و مهارت هایی است که معلم با کسب آن ها می تواند در جریان تعلیم و تربیت به پرورش جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند. در تاریخ آموزش و پرورش ایران، معلمان پس از استخدام، به رغم تمامی کاستی های نظام استخدامی، روانه کلاس درس شده اند و کمتر صلاحیت های آنان از ابعاد حرفه ای و تخصصی و روابط انسانی سنجیده شده است و فقط آموزش های کوتاه مدت موردی براساس تغییر محتوای برخی کتب یا آموزش های درازمدت ضمن خدمت با محتوای حجیم آموزشی، فاقد کارایی و نامتناسب با نیازهای دانش آموزان به آنان ارائه شده است که با گذشت زمان دانش و آموخته های اولیه نا کارآمد شده، همه ساله با روش ها و شیوه های تکراری به تدریس ادامه می دهند (شعبانی، ۱۳۸۳). در انگلستان و ولز تنها در صورت کسب مهارت ها معلمان میتوانند به محیط آموزشی و کلاس درس وارد شوند. این صلاحیتها در برگزیده مهارتهای اصلی حرفه ای است که شامل تدریس موضوعات کلاسی در پیش دبستان و دبستان، موقعیتهای یادگیری، نظم کلاسی، روشهای ایجاد انگیزه در کلاس و اخلاق حرفه ای است.

صلاحیت معلم به توانایی معلم در برآوردن نیازها و مطالبات حرفه تدریس به میزان کافی و با استفاده از مجموعه ای یکپارچه از دانش، مهارت و نگرش گفته می شود به طوری که این مجموعه در عملکرد و بازتاب معلم تجلی یابد (نیج ولدت و همکاران، ۲۰۰۵؛ به نقل از نیکنمی و کریمی، ۱۳۸۸). ملکی (۱۳۸۴) صلاحیت معلم را مجموعه شناخت ها، گرایش ها و مهارتهایی می داند که معلم با کسب آنها به پرورش جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند و این صلاحیت ها را در سه حیطه شناختی، عاطفی و مهارتی طبقه بندی می نماید. هانتلی (۲۰۰۸) قابلیت های معلمان را در سه زمینه دانش حرفه ای، عمل حرفه ای و تعهد حرفه ای دسته بندی کرده (نیکنمی و کریمی، ۱۳۸۸). کاستر و همکاران (۲۰۰۵) صلاحیت های معلمان را به پنج دسته اصلی و زیر مجموعه های آن ها تقسیم می کنند که عبارتند از:

۱. دانش تخصصی شامل: داشتن اطلاعات لازم در زمینه دانش تخصصی، توسعه و به روز نگه داشتن آن
  ۲. ارتباطات شامل: برقراری ارتباط با دانش آموزان با داشتن پیشینه مختلف، هدایت انجام وظایف، تحلیل و روشن سازی دیدگاه های دانش آموزان
  ۳. سازماندهی شامل: تعیین سیستم عملکرد دانش آموزان، مدیریت زمان و تنظیم برنامه درسی مطابق اهداف سازمانی
  ۴. پداگوژی چهار عامل را در برمی گیرد که عبارتند از: کمک به دانش آموزان و تعیین نیازهای یادگیری، تنظیم برنامه درسی براساس نیاز دانش آموزان مختلف، طراحی فعالیت هایی برای تسهیل یادگیری و رشد فراگیران، استفاده از فن آوری اطلاعات در تدریس
  ۵. صلاحیت رفتاری شامل: داشتن رویکرد دموکراتیک، نگرش پیش کنشی، کنجکاوی در مورد تازه ها، صداقت و درستی (کریمی، ۱۳۸۷).
- گسترش فن آوری در تعلیم و تربیت، نیازمند آموزش معلمان است. نقش های جدید معلمان باید به آنان آموزش داده شود. معلمان باید از مهارت های حرفه ای لازم برخوردار شوند و کاربرد این فن آوری را در آموزش بدانند و پیوسته از هدایت و راهنمایی لازم برخوردار شوند (دانش پژوه و ولی الله، ۱۳۸۵). وزارت آموزش و پرورش هر پنج سال یک بار معلمان را مورد ارزیابی قرار داده و به افراد واجد شرایط، گواهی صلاحیت حرفه ای اعطا کند. تدریس معلمان در کلیه دوره ها منوط به داشتن گواهی مذکور است معلمان طبق کسب صلاحیت های مختلف در چهار رتبه علمی طبقه بندی می شوند و معلمان رتبه چهار، نشان درجه سه آموزش را دریافت می کنند (صافی، ۱۳۸۲).

۴-۵- سوال پنجم

معلم چگونه می تواند نسبت به دانش آموزانش شناخت کافی پیدا کند و اگر این شناخت نباشد چه روی میدهد؟ از نقطه نظر موافقان شناخت عمیق از خصوصیات جسمی، روحی دانش آموزان از سوی معلم که در نظام دوری اتفاق می افتد در روند رشد فعالیت های آموزشی و تربیتی تأثیر مثبت و پیشرفت تحصیلی سریع تر انجام می گردد. از دیگر سوی مخالفان این احتمال را می دهند که به خاطر بی تجربه بودن و یا بی علاقه بودن برخی معلمین نسبت به تدریس در این دوره از آموزش مانع سعی و تلاش این افراد در امر آموزش گردد. داشتن یک ارتباط صحیح با دانش آموزان در کلاس مستلزم آشنا شدن با ویژگی های عمده رفتاری آنهاست. در واقع داشتن تعاملی مناسب با دانش آموزان در گروه شناختی صحیح و البته نه همه جانبه از افراد است، چرا که هیچگاه نمی توان یک انسان را از تمامی جوانب شناخت وقتی شناخت کلی از شاگردان پیدا کردیم قادر خواهیم بود سازگاری مناسبی با آنها پیدا کنیم. برای شناخت بهتر و بیش تر دانش آموزان، معلم نیازمند صبر فراوان، علاقه و تلاش در این زمینه دارد. راه های فراوانی برای درمان و حل مشکلات دانش آموزان وجود دارد که یکی از این راه های ارزشمند "اقدام پژوهی یا پژوهش در عمل" است؛ یا مطالعه اقدام پژوهی های انجام شده سایر همکاران در مورد موضوعات مختلف. معلم برای شناخت بهتر دانش آموزان باید برخوردار از تفکر خالق و انتقادی، برخوردار از توان برقراری

ارتباط سالم با دانش آموزان، آشنا با مبانی و روش های جدید آموزش و پرورش باشد؛ به طور کلی ما معلمان مسئولیم برای شناخت بیش تر دانش آموزانمان، این مهارت ها را در خویشتن تقویت کنیم: برقراری ارتباط خصوصاً ارتباط های کلامی، آماده سازی محیط آموزشی برانگیخته، موقعیت شناسی و موقعیت یابی، روش های منطقی تر و تحلیل و تبیین مسائل در کلاس، استفاده از خلاقیت های دانش آموزان برای موثر ساختن شناخت آن ها در کلاس درس و... با با ایده ی ساده می توان شناخت بهتری از دانش آموزان بدست آورد: مثلاً بعد از اولین ماه مدرسه، از دانش آموزان بخواهید تا به برگه هایی پاسخ دهند که در آنها ۳ سوال زیر مطرح شده است:

- سه چیزی که در یادگیری به آنها کمک می کند.
- یک کاری که اگر معلم انجام دهد آنها بهتر یاد می گیرند.
- یک کاری که اگر خودشان انجام دهند بهتر یاد می گیرند(فروزان، ۱۳۸۸).

۵- بحث و نتیجه گیری

۵-۱- سوال اول

معلم مطلوب به چه کسی می گویند و دارای چه ویژگی هایی می باشد؟
مخالفان عدم تخصص و تجربه کافی برخی از معلمان را یکی از مشکلات این نظام می دانند اما موافقان نیز اعلام می دارند که می توان با برگزاری دوره هایی این عدم تخصص را تا حدی پوشش داد و معلمان می توانند در این نظام تخصص و مهارت خود را در دوره های مختلف افزایش دهند. همچنین دانش آموزان می توانند نهایت استفاده را از معلم متخصص ببرند. یکی از چالش های نظام دوری و طرح معلم ثابت انتخاب معلمی می باشد که دارای تمامی ویژگی های مطلوب باشد. لذا باید مسئولین تمام دقت خود را به کاربرند تا بتوانند بهترین را گزینش نمایند. معلم همچون والدین باید دارای کفایت و کاردانی زیادی باشد و نسبت به معنا و مفاهیم واژه ها حساسیت نشان دهد تا بتواند به درون کودکان آشنایی پیدا کند. معلم باید محیطی مفرح، شاد و ایمن برای یادگیری دانش آموزان فراهم آورد. معلم مطلوب باید بتواند یک شهروند مطلوب جهانی پرورش دهد لذا برای این امر باید بتواند تمامی نقش های مطلوب را در کودکان بپروراند و این کار را نیز با رفتار، حالات و گفتار خویش به دانش آموز می آموزد. معلم باید به علم روز مسلط باشد و این علم را با روش های نوین جذاب به دانش آموز منتقل سازد. معلم مطلوب باید شناخت کافی از دانش آموز خود داشته باشد و همچون پدر و مادری دلسوز برای وی باشد.

۵-۲- سوال دوم

رابطه عاطفی معلم و دانش آموز به چه صورت باید باشد؟
یکی از ادله مخالفان در رد این نظام احتمال عدم برقراری ارتباط عاطفی بین معلم و دانش آموز می باشد ولی موافقان بر این عقیده اند که برقراری ارتباط عاطفی تاثیر به سزایی در پیشرفت تحصیلی دارد و اگر هم این ارتباط برقرار نشود دانش آموز می تواند کلاس و معلم خود را تغییر دهد. از مزایا و دلایل پیشنهادی این طرح دوری دانش آموزان از صدماتی است که منشا آن جدایی معلم از دانش آموز میباشد لذا احساس، عواطف، محبت و عشق کودکان باید مورد توجه قرار گیرد. معلم باید اطلاعات کافی نسبت به عوطف دانش آموزان داشته باشد تا بتواند با آنها ارتباط برقرار کند. نیروی انسانی (معلم) در کیفیت بخشی به آموزش حرف اول را می زند لذا باید معلم ارتباط صمیمی و عاطفی با دانش آموز داشته باشد چرا که با این کار اعتماد دانش آموز جلب می شود و به تبع آن کیفیت تحصیلی ارتقا مییابد به علاوه انگیزش یادگیری افزایش می یابد. روابط گرم و اعتماد بخش بین معلم - دانش آموز کلید اساسی در محیط های کلاسی که دانش آموزان در آن احساس راحتی می نمایند.

از دیگر مزایای طرح معلم ثابت برقراری ارتباط عمیقی بین دانش آموز و معلم می باشد. سازگاری در ارتباط تعلیم و تربیت را دگرگون ساخته و حتی بر یادگیری تاثیر عمیقی می گذارد لذا معلمان باید محیطی فراهم آورند که افق امید بخشی از

دوستی، تعادل، حمایت، امنیت، موفقیت، احترام و سعادت را برای دانش آموزان به ارمغان آورد. او نسبت به ارتباطی که دانش آموز را خراب می کند آزرشی دارد. او از سرزنش و شرمسار کردن دانش آموز پرهیز می کند و از اهانت و تشر زدن به او نفرت دارد. گفتار او خالی از هرگونه مکالمه مخرب و بیان غلط و اشتباه است. معلم باید ارتباط صمیمی با دانش آموزان داشته باشد و همچنین باید صبر و بردباری، نشاط و شادابی، آراستگی ظاهر، صداقت، عزت نفس و ... داشته باشد زیرا هر یک لازمی موفقیت در امر تدریس و مدیریت کلاس می باشد. معلم باید دوست و رفیقی مناسب با تک تک دانش آموزان باشد آنها را درک کند و از تنبیه پرهیزد و همچنین باید علایف آنها را بشناسد تا بتواند در آنان انگیزه ایجاد نماید .

۵-۳- سوال سوم

معلم چگونه می تواند انگیزه لازم را ایجاد کند و اگر نتواند چه اتفاقی می افتد؟

مخالفان تاثیر بی انگیزگی معلم در طی سه سال پی در پی را بر روند تعلیم و تربیت دانش آموزان را از مشکلات این نظام می دانند اما از دگر سوی موافقان راه های افزایش انگیزه را بر می شمارند و اعلام می دارند که برقراری ارتباط عاطفی که با این نظام پررنگ تر می شود خود نیز یکی از راه های افزایش انگیزش دانش آموزان می شود همچنین با فراهم نمودن شرایط و امکانات می توان انگیزه معلمین و دانش آموزان را افزایش داد. معلم و دانش آموز سه سال پیاپی را با هم می گذرانند پس معلم باید بتواند انگیزه لازم را در دانش آموز برای یادگیری ایجاد نماید. روشهای ایجاد انگیزه و رغبت دانش آموزان به درس ، کلاس و مدرسه توسط معلم انگیزه به دو نوع درونی و بیرونی قابل تقسیم است. از انگیزه بیرونی میتوان به تقویت کننده هایی چون پول، تائید، محبت، احترام، نمره ، واز تقویت کننده های درونی میتوان به رضایت خاطر و احساس خوب از یادگیری اشاره کرد. معلم باید سعی کند از انگیزه دهنده های بیرونی به انگیزه دهنده های درونی سوق پیدا کند. معلم برای ایجاد انگیزه در دانش آموز باید به او احترام بگذارد و مطالب به صورت جذاب و ساده به دانش آموز آموزش دهد و همچنین از تشویق های کلامی بهره ببرد. اگر انگیزه در دانش آموز برای یادگیری ایجاد نشود موجبات افت تحصیلی وی فراهم خواهد آمد.

۵-۴- سوال چهارم

آیا هر معلمی صلاحیت لازم را برای معلمی در این نظام را داراست ؟

مخالفان محصور شدن دانش آموزان در کسب اخلاق و رفتار خاص و غیره را از چالش های این نظام می دانند و در دگر سوی موافقان بر این عقیده اند که در این نظام می توان برای جذب معلمین فراخوان داد تا از بین آنان علاقه مندان و متخصصان برای این امر انتخاب شوند تا بهترین ها به دانش آموزان آموزش داده شود . از مشکلات و سختی هایی که مسئولین برای اجرایش با آن رو به رو می شوند پذیرش و انتخاب معلمی می باشد که دارای صلاحیت هایی باشد. در برخی مواقع نیز حتی این صلاحیت ها را باید ایجاد نمود که مسئولین نیز باید همت کنند و کلاس هایی برای افزایش صلاحیت های معلمی تدارک ببینند. معلم باید مهارتهای اصلی حرفه ای که شامل تدریس موضوعات کلاسی در پیش دبستان و دبستان ، موقعیتهای یادگیری ، نظم کلاسی ، روشهای ایجاد انگیزه در کلاس و اخلاق حرفه ای است را بیاموزد. معلم باید علاوه بر سه مولفه (دانش حرفه ای، عمل حرفه ای و تعهد حرفه ای) دارای مشخصه هایی چون (دانش تخصصی، ارتباطات، سازماندهی، پداگوژی و صلاحیت رفتاری) باشد . معلم همچنین باید از علم روز نیز آگاهی داشته باشد .

۵-۵- سوال پنجم

معلم چگونه می تواند نسبت به دانش آموزانش شناخت کافی پیدا کند و اگر این شناخت نباشد چه روی میدهد ؟
مخالفان شناخت نا کافی برخی معلمین از دانش آموزانشان و در نتیجه بی ثمر بودن طرح معلم ثابت را از مشکلات این نظام می دانند. از طرفی موافقان بر این عقیده اند که در صورت شناخت کافی معلمان از دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر به سزایی خواهد داشت . همچنین می توان توسط دوره های ضمن خدمت راه های پیدا کردن شناخت را به معلمین

آموزش داد. از دیگر دلایل و مزایای پیشنهاد این طرح آموزشی این می باشد که در این سه سال معلم وقت و فرصت کافی را برای شناخت بهتر و بیشتر دانش آموز دار می باشد. برای شناخت بهتر و بیشتر تر دانش آموزان، معلم نیازمند صبر فراوان، علاقه و تلاش در این زمینه دارد. معلم برای شناخت بهتر دانش آموزان باید برخوردار از تفکر خالق و انتقادی، برخوردار از توان برقراری ارتباط سالم با دانش آموزان، آشنا با مبانی و روش های جدید آموزش و پرورش باشد همچنین معلم برا شناخت می تواند راهبرد هایی چون: برقراری ارتباط خصوصاً ارتباط های کلامی، آماده سازی محیط آموزشی برانگیخته، موقعیت شناسی و موقعیت یابی، روش های منطقی تر و تحلیل و تبیین مسائل در کلاس، استفاده از خلاقیت های دانش آموزان برای موثر ساختن شناخت آن ها در کلاس درس را به کاربندد.

۵-۶- نتیجه گیری

حداقل ویژگی های معلم ثابت در نظام دوری چیست ؟

در نظام دوری و طرح معلم ثابت مسئولین باید نهایت دقت و حساسیت را به خرج دهند تا معلمی را گزینش کنند که دارای تمامی ویژگی های مطلوب باشد اما گاهی باید به حداقل ها نیز کفایت نمود. برای این منظور می توان فراخوان داد تا معلمینی علاقه مند و متخصص را انتخاب نمود و همچنین می توان این دوره ها در خرداد ماه اجرایی کرد تا معلمین فرصت کافی را برای برنامه ریزی داشته باشند. معلم ثابت در این نظام باید معلم مطلوبی باشد که تمام صلاحیت های لازم را نیز داراست به طوری که با شناخت کافی از دانش آموزان بتواند با آنها رابطه برقرار نماید و همچنین آنان را درک نماید و بتواند رابطه عاطفی خوبی با دانش آموزانش برقرار سازد. معلم ثابت که سه سال پیایی با دانش آموز می باشد باید بتواند در دانش آموز انگیزه ایجاد نماید تا این سه سال موجب خستگی آنان نشود و با علاقه به یادگیری بپردازند. بهتر است این نظام در مدارس اجرایی شود که طرح ۳-۳-۳ دارند تا معلمین بتوانند با یکدیگر تبادل نظر نمایند.

۶- پیشنهادات

با توجه به نتایج بدست آمده در این مطالعه و نتیجه گیری بخش قبل از پیشنهادات در راستای نتایج پیشنهاداتی خاص زیر ارائه می گردد.

۱. با توجه به سوالات ۱ و ۴ تحقیق به سیاستگذاران آموزش و پرورش پیشنهاد می شود که پس از احراز صلاحیت هایی که ذکر شد نسبت به جذب و استفاده از معلمین در نظام دوری بپردازند چرا که اگر کودکی همراه با معلمی شود که صلاحیت های لازم را دارا نباشد دورانی برگشت ناپذیر و سرنوشت سازی را از دست داده است و چرا که ممکن است آینده کودک را نیز این معلم تباها سازد.
۲. با توجه به سوالات ۲، ۳ و ۵ به معلمین بزرگوار نیز پیشنهاد می شود تا برای ارتباط گیری با دانش آموزان ابتدا نسبت به آنان شناخت کافی پیدا کنند و همچنین نیاز های عاطفی کودکان را نیز دریابند و آن را جدای از آموزش نبینند چرا که اگر این نیاز بر طرف نشود آموزش به نحو احسن انجام نخواهد شد. همچنین پیشنهاد می شود برای یادگیری عمیقتر دانش آموزان برای وی انگیزه ایجاد نمایند تا در عین یادگیری از آن لذت کافی و مکفی را ببرند.

منابع

۱. آموزش و پرورش (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
۲. بروغنی، الهه. (۱۳۹۰). بررسی آثار پنهان مولفه های برنامه درسی بر عواطف دانش آموزان مقطع ابتدایی. پایاننامه کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
۳. به پژوه، احمد. (۱۳۹۴). معلم موفق کیست؟. آموزشی - تربیتی، شماره ۴۲۸، ص ۱۰-۱۵

۴. بی نا (۱۳۹۳). تغییرات سه دهه گذشته در نظام آموزشی ایران. www.khabaronline.ir، ۱۸ فروردین ۱۳۹۳، بازیابی شده در ۱۳/۴/۱۳۹۵
۵. بی نا(۱)، (۱۳۹۲). «۳.۳» طرح شکست خورده دولت در نظام آموزشی. روزنامه قانون، شماره ۱۸، ۱۴۱، اردیبهشت ۱۳۹۲.
۶. بی نا(۲)، (۱۳۹۲). اهداف نظام دوری تحکیم روابط عاطفی میان معلم و دانش آموز است. خبر گذاری پانا. کد خبر: ۱۳۲۸۰۹، ۵ مهر ۱۳۹۲. بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۰
۷. بی نا(۱۳۸۷). روابط عاطفی معلم و شاگرد. www.aftabir.com، بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۰
۸. بی نا (۱۳۸۵). کارگزار فکور: نگاهی بر نقش حرفه ای معلم در نظام آموزشی. پژوهشگران، شماره ۶۰، ص ۷، ص ۳
۹. بی نا(۱)، (بی تا). انگیزه پیشرفت. www.vista.ir. بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۰
۱۰. بی نا(۲)، (بی تا). انگیزه پیشرفت. test.fileyar.ir. بازیابی شده در ۱۳۹۴/۸/۲۰
۱۱. پارسا، محمد. (۱۳۷۵). روانشناسی تربیتی. تهران: انتشارات سخن
۱۲. جهانیان، بهناز. (۱۳۸۹). بررسی دیدگاه جان دیویی درباره ی تربیت عقلانی و امکان بهره گیری از آن در آموزش و پرورش ایران. پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی و روانشناسی. دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۳. حجتی، مهین. (۱۳۹۱). محاسن و معایب و پیشنهادات نظام دوری. pishgaman-danesh.blogfa.com، بازیابی شده ۱۳۹۵/۳/۱۰
۱۴. حیدری، محمد حسین؛ پاکسرشت، محمد جعفر و صفایی مقدم، مسعود. (۱۳۸۴). آموزش و پرورش آینده نگر: اهداف و راهکار ها. مجله علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، دوره ۳، شماره ۲، ص ۱۳۵-۱۶۲
۱۵. دانش پژوه، زهرا و فرزاد، ولی الله. (۱۳۸۵). ارزشیابی مهارت های دوره ابتدایی. فصلنامه نوآوری های آموزشی، شماره ۱۸، ص ۱۳۵-۱۷۰
۱۶. زیبا کلام مفرد، فاطمه و محمدی، حمدالله. (۱۳۹۳). فصلنامه پژوهشهای کاربردی روانشناختی، شماره ۳، ص ۱۹-۳۸
۱۷. سیف، علی اکبر. (۱۳۹۱). فنون ایجاد انگیزه در دانش آموزان. موسسه فرهنگی روزبه، بی جا
۱۸. شعبانی، زهرا. (۱۳۸۳). بررسی تطبیقی برنامه تربیت معلم ایران و چند کشور جهان، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۳، ص ۱۲۱-۱۵۹
۱۹. شیخ بگلو، لیلیا و بهمن کرد. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر نظام آموزش دوری از بعد عاطفی بر انگیزش تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهرستان ارومیه، کنفرانس ملی پژوهشهای کاربردی در علوم تربیتی و روانشناسی و آسیب های اجتماعی ایران، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین و مرکز مطالعات و تحقیقات.
۲۰. صافی، احمد. (۱۳۸۲). تربیت و تأمین معلم در ایران. فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۷۳-۷۲، ص ۱۱-۴۴
۲۱. صداقت، مریم؛ رحمانی، سوده و محمدی، راحله. (۱۳۹۲). فرهنگ تفکر در کلاس و رابطه آن با نیاز به شناخت معلم و دانش آموز. فصلنامه روانشناسی کاربردی، شماره ۲ (۲۶)، ص ۷۷-۹۲
۲۲. صیاد شیرازی، مریم. (۱۳۸۸). دانش آموزان بی انگیزه در مدرسه و راهبرد های افزایش انگیزش. مشاور مدرسه، دوره ۵، شماره ۲، ص ۴۲-۴۳
۲۳. عسکری، اردشیر (۱۳۹۰). ضرورت ها و چالش های پیش روی تحول بنیادین در آموزش و پرورش، ardeshir.blogfa.com، بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۲
۲۴. غلامی، سمیه و چاری، مسعود حسین. (۱۳۹۰). پیش بینی شادمانی دانش آموزان با توجه به ادراک آنها از انتظارات معلم، نحوه ی تعامل، مجله ی مطالعات آموزش و یادگیری، دوره ۳، شماره ۱، ص ۸۳-۱۰۹
۲۵. فاطمی امین، زینب و فولادیان، مجید. (۱۳۸۸). نظام آموزشی و بازدهی آموزشی: مطالعه تطبیقی ۷۰ کشور جهان. فصلنامه راهبرد فرهنگ، شماره ۷، ص ۱۰۳-۱۳۰
۲۶. فروزان، منصوره. (۱۳۸۸). شناخت دانش آموزان. www.tebyan.net، بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۰
۲۷. کدخدایی، پرویز. (۱۳۹۰). نظام دوری در آموزش ابتدایی (دانش آموزان ابتدایی پایه اول تا سوم را با یک معلم می گذرانند). feisalbenti.blogfa.com، بازیابی شده در ۱۳۹۵/۳/۱۰

۲۸. کریمی، فریبا. (۱۳۸۷). مطالعه صلاحیت های حرفه ای معلمان دوره ابتدایی، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، شماره ۴، ص ۱۵۱-۱۶۶
۲۹. گینات، هایم. (۱۳۷۱). روابط معلم و دانش آموز. ترجمه سیاوش سرتیپی. تهران: نشر فاخته
۳۰. ملائی نژاد، اعظم. (۱۳۹۱). صلاحیت های حرفه ای مطلوب دانشجو معلمان دوره آموزش ابتدایی. نشریه نوآوری های آموزشی، دوره ۱۱، شماره ۴۴، ص ۳۳-۴۴
۳۱. محمودی، امیر حسین. (۱۳۸۷). شایستگی های حرفه ای معلم اثر بخش. مجله مدارس، شماره ۱، ص ۸۶-۸۸
۳۲. نیکنامی، مصطفی و کریمی، فریبا. (۱۳۸۸). صلاحیت های حرفه ای معلمان آموزش عمومی و ارایه چارچوب ادراکی مناسب. پژوهش در برنامه ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-برنامه ریزی درسی)، دوره ۲۳، شماره ۲۳، ص ۱-۲۲
۳۳. همتی، علی رضا؛ گودرزی، محمد علی و حاجیانی، ابراهیم. (۱۳۹۴). ضرورت آینده پژوهی در نظام های آموزش و پرورش. شماره ۱۰۳، ص ۵۲-۶۸
34. Bandura, Albert. (1997) Self-efficacy: the exercise of control. New York: W. H. Freeman
35. Huntly, H. (2008). Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions of Competence. The Australian Educational Researcher, 35 (1), pp 125-145.
36. Koster, Bob & Mieke, Brekelmans & Fred, Korthagen & Theo, Wubbels. (2005). Quality requirements for teacher educators, Teaching and Teacher Education, Vol 21, No 2, PP 157-176.